

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN,
DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van (datum) tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten

Samenvatting

De Verordening (EU) 2023/2411 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 betreffende de bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten en tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2017/1001 en (EU) 2019/1753 heeft tot doel een uniform EU-breed beschermingssysteem voor ambachtelijke en industriële producten te creëren.

De procedures voor de registratie van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten omvatten verschillende stappen. Over het algemeen is de registratieprocedure een procedure in twee fasen: een nationale fase en een Uniefase. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor de eerste fase, de nationale fase.

Het decreet van (datum) tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten stelt dat de Vlaamse Regering Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 implementeert, en geeft aan de Vlaamse Regering de nodige bevoegdheid om met toepassing van deze verordening een beschermingssysteem voor geografische aanduidingen van ambachtelijke en industriële producten binnen het Vlaamse Gewest te initiëren.

Het voorontwerp van dit decreet is ook geagendeerd voor een principiële goedkeuring op deze zitting van de Vlaamse Regering.

Elke lidstaat moet een of meer bevoegde autoriteiten aanwijzen voor de nationale fase van de registratieprocedure voor geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten. Deze autoriteit is ook verantwoordelijk voor de nationale fase van procedures betreffende wijziging van het productdossier of annulering van de registratie.

Als bevoegde autoriteit voor het Vlaams Gewest wordt het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen door de Vlaamse Regering aangewezen om de uitvoering van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 verder concreet te implementeren op basis van de regels vermeld in dit besluit.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Economie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgeving-technisch en taalkundig advies nr. 2026/41 werd verstrekt op 26 februari 2026.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Verordening (EU) 2023/2411 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 betreffende de bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten en tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2017/1001 en (EU) 2019/1753 heeft tot doel een uniform EU-breed beschermingssysteem voor ambachtelijke en industriële producten te creëren.

De procedures voor de registratie van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten omvatten verschillende stappen. Over het algemeen is de registratieprocedure een procedure in twee fasen: een nationale fase en een Uniefase. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor de eerste fase, de nationale fase.

Het decreet van (datum) tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten stelt dat de Vlaamse Regering Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 implementeert, en geeft aan de Vlaamse Regering de nodige bevoegdheid om met toepassing van deze verordening een beschermingssysteem voor geografische aanduidingen van ambachtelijke en industriële producten binnen het Vlaamse Gewest te initiëren.

Elke lidstaat moet een of meer bevoegde autoriteiten aanwijzen voor de nationale fase van de registratieprocedure voor geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten. Deze autoriteit is ook verantwoordelijk voor de nationale fase van procedures betreffende wijziging van het productdossier of annulering van de registratie. De lidstaten moeten de Commissie en het Bureau (voluit het Bureau voor Intellectuele Eigendom van de Europese Unie (European Union Intellectual Property Office – het EUIPO)) uiterlijk op 1 december 2025 in kennis stellen van de naam en het adres van de aangewezen bevoegde autoriteit, en deze informatie actueel houden.

Als bevoegde autoriteit voor het Vlaams Gewest wordt het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen door de Vlaamse Regering aangewezen om de uitvoering van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 verder concreet te implementeren op basis van de regels vermeld in dit besluit.

Een aanvraag tot registratie van een geografische aanduiding van een product dat zijn oorsprong heeft in de Unie, wordt ingediend bij de bevoegde autoriteit van de lidstaat van oorsprong van het product. De aanvraag moet het productdossier, het enig document en de begeleidende documentatie bevatten.

De bevoegde autoriteit onderzoekt de aanvraag om te controleren of deze gerechtvaardigd is en voldoet aan de vereisten van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023.

Indien de aanvraag onvolledig of onjuist is, krijgt de aanvrager de mogelijkheid om deze binnen een bepaalde termijn aan te vullen of te corrigeren.

Als de aanvraag niet voldoet aan de vereisten (artikelen 6 en 8 van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023) of de benodigde informatie (artikelen 9, 10 en 11 van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023) niet bevat, wordt deze afgewezen.

Na een positief onderzoek initieert de bevoegde autoriteit een nationale bezwaarprocedure. De aanvraag wordt bekendgemaakt en er wordt een termijn van minimaal twee maanden vastgesteld waarin iedereen met een gerechtvaardigd belang bezwaar kan indienen. Bezwaren kunnen gebaseerd zijn op het niet voldoen aan de beschermingsvereisten, strijdigheid met bepaalde artikelen (42, 43, 44, lid 2, van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023), of schade aan bestaande namen of merken.

Indien een bezwaar ontvankelijk is, nodigt de bevoegde autoriteit de opposant en de aanvrager uit voor overleg om tot een minnelijke schikking te komen. Dit overleg duurt maximaal drie maanden en kan worden verlengd.

Als overeenstemming wordt bereikt, informeert de aanvrager de bevoegde autoriteit. Bij ingrijpende wijzigingen kan de bezwaarperiode worden herhaald. Als er geen overeenstemming is bereikt, wordt de bevoegde autoriteit geïnformeerd over het resultaat.

Na het onderzoek van de aanvraag en de beoordeling van de bezwaarprocedure (inclusief eventuele overeengekomen wijzigingen), neemt de bevoegde autoriteit een gunstig besluit indien aan de vereisten van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 is voldaan. Dit gunstige besluit wordt, samen met het productdossier, elektronisch openbaar gemaakt.

Alle partijen met een gerechtvaardigd belang hebben het recht om tegen dit besluit beroep in te stellen.

Een lidstaat kan een geografische aanduiding tijdelijk nationale bescherming verlenen vanaf de datum waarop de aanvraag bij het Bureau (EUIPO) wordt ingediend.

Deze tijdelijke bescherming eindigt wanneer een besluit over de aanvraag wordt genomen of de aanvraag wordt ingetrokken.

De maatregelen voor tijdelijke bescherming hebben uitsluitend uitwerking op nationaal niveau en beïnvloeden de interne markt of internationale handel niet.

De lidstaten moeten zorgen voor efficiënte, voorspelbare en snelle administratieve procedures.

Informatie over deze procedures, inclusief toepasselijke termijnen en totale duur, moet openbaar toegankelijk zijn.

Een belangrijk en specifiek kenmerk van een Europese verordening is de rechtstreekse toepasselijkheid in elke lidstaat. Er is geen internrechtelijke handeling meer vereist voor hun uitwerking in de interne rechtsorde. Dit neemt niet weg dat verordeningen regelmatig moeten worden geconcretiseerd in interne uitvoeringsmaatregelen, opdat ze kunnen worden toegepast in de lid-staatelijke context. Sterker nog, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) verplicht uitdrukkelijk het nemen van alle maatregelen van intern recht die nodig zijn ter uitvoering van de juridisch bindende handelingen van de Europese Unie, en dus ook van verordeningen (art. 291, eerste lid). Het gaat echter enkel over de nadere uitvoering en in beginsel niet over aanvullingen of afwijkingen van hetgeen in de verordening wordt bepaald. Dat betekent

echter niet dat die verordeningen alles bevatten wat er over die aangelegenheid in kwestie geregeld moet worden.

Samen met het decreet van (datum) tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten dat eveneens op deze Vlaamse regering voor principiële goedkeuring geagendeerd wordt, is dit besluit bedoeld om de uitvoering mogelijk te maken van Verordening 2023/2411 van 18 oktober 2023.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1

Dit artikel definieert een aantal begrippen die meerdere keren in het besluit voorkomen.

Artikel 2

Dit artikel geeft aan dat een registratieaanvraag enkel kan worden ingediend voor ambachtelijke of industriële producten en wanneer het geografische gebied, zoals dat in het productdossier is beschreven, volledig of gedeeltelijk in het Vlaamse Gewest ligt

In de verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 worden ambachtelijke of industriële producten gedefinieerd als producten die:

- geheel met de hand, met hand- of digitaal gereedschap of met mechanische middelen worden vervaardigd, zolang de handmatige bijdrage een belangrijk onderdeel van het eindproduct vormt;
- of zijn geproduceerd op gestandaardiseerde wijze, met inbegrip van serieproductie of met behulp van machines.

Het tweede lid van artikel 2 stelt dat de registratieaanvraag wordt ingediend door een producentengroepering, waaronder Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 verstaat “elke organisatie, ongeacht haar rechtsvorm, die hoofdzakelijk bestaat uit producenten die met hetzelfde product werken

In het derde lid wordt gesteld dat ook een enkele producent een registratieaanvraag kan indienen. In verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 wordt daaronder verstaan dat hij de enige producent is die bereid is een aanvraag in te dienen en als het betrokken geografisch gebied wordt afgebakend door een specifiek deel van het gebied dat kenmerken heeft die grondig verschillen van de naburige geografische gebieden of waarvan de kenmerken van het product verschillen van de kenmerken van producten die in naburige geografische gebieden worden geproduceerd.

Het vierde lid stelt dat de registratieaanvraag het productdossier, het enkel document en de begeleidende documentatie bevat.

Is de aanvrager de enkele producent, dan moet hij een verklaring op een samen met een aantal documenten toevoegen.

Artikel 3

Dit artikel stelt dat de registratieaanvraag wordt ingediend bij de bevoegde autoriteit. Dit is het Vlaams Agentschap voor Innoveren en Ondernemen.

De te beschermen benaming wordt met toepassing van het tweede lid uitsluitend ter registratie voorgelegd in de taal of talen die worden gebruikt om het product in het afgebakende geografische gebied aan te duiden. Deze zijn Nederlands, Frans en Duits, evenals geografisch bepaalde variëteiten van die talen, waarmee de dialecten van het Nederlands, Frans en Duits worden bedoeld die in de drie Belgische Gewesten worden gebruikt.

Artikel 4

Dit artikel stelt dat de bevoegde autoriteit de registratieaanvraag onderzoekt om na te gaan of aan de bepalingen van verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 is voldaan. De bevoegde autoriteit kan de aanvrager daarbij binnen een bepaalde termijn om aanvullende informatie verzoeken.

Artikel 5

Dit artikel stelt dat wanneer de bevoegde autoriteit van oordeel is dat de registratieaanvraag aan de vereisten voldoet, ze in het Staatsblad en op de eigen website melding maakt van de als geografische aanduiding te beschermen naam, het soort product, het afgebakende geografische gebied en een samenvatting van het productdossier.

Artikel 6

Dit artikel stelt dat iedere natuurlijke of rechtspersoon, gevestigd of woonachtig in België, met een rechtmatig belang een bezwaar kan indienen tegen een registratieaanvraag bij de bevoegde autoriteit. Het bezwaar wordt ingediend binnen een termijn van twee maanden, vanaf de dag na de datum van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Om ontvankelijk te zijn dienen daarbij een aantal gegevens te worden verstrekt, die in het artikel worden vermeld. De bevoegde autoriteit onderzoekt de ontvankelijkheid van de ingediende bezwaren.

Artikel 7

Dit artikel stelt dat als de bevoegde autoriteit van oordeel is dat het bezwaar ontvankelijk is, er een overleg wordt opgestart met het oog op een minnelijke regeling. De indiener van de registratieaanvraag dient daaraan mee te werken. Als er binnen de drie maanden geen reactie komt van de indiener wordt zijn registratieaanvraag ingetrokken.

Indien men komt tot een minnelijke regeling moet de indiener van de registratieaanvraag binnen de 7 kalenderdagen na afloop van de overlegtermijn de bevoegde autoriteit op de hoogte brengen en deze zorgt dan weer voor de publicatie. Als de oorspronkelijke registratieaanvraag structureel is gewijzigd, herhaalt de bevoegde autoriteit de bezwaarperiode, vermeld in artikel 5. De bevoegde autoriteit zorgt ervoor dat de gewijzigde gegevens binnen de sector zijn bekendgemaakt.

Als geen overeenstemming is bereikt, brengt de indiener van de registratieaanvraag onmiddellijk na afloop van de overlegtermijn, de bevoegde autoriteit op de hoogte van de punten die ertoe geleid hebben dat geen overeenstemming werd bereikt.

Artikel 8

Dit artikel stelt dat na het verstrijken van de bezwaarperiode en er geen ontvankelijk bezwaar is ingediend, de bevoegde autoriteit de registratieaanvraag binnen de 7 kalenderdagen bezorgt aan de minister. Is er wel een ontvankelijk bezwaar ingediend, dan bezorgt de bevoegde autoriteit binnen de 7 kalenderdagen de registratieaanvraag samen met de bezwaren en antwoorden aan de minister nadat de overlegtermijn verstreken is.

De minister beslist binnen een termijn van vijfenveertig dagen na ontvangst van het dossier of de registratieaanvraag gerechtvaardigd is. De minister neemt een gunstige beslissing of wijst de registratieaanvraag af.

De bevoegde autoriteit bezorgt de beslissing, vermeld in het derde lid, aan de aanvrager en aan alle indieners van ontvankelijke bezwaren. Een gunstige beslissing wordt samen met het productdossier bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en op de website van de bevoegde autoriteit.

Artikel 9

Dit artikel regelt de aanvraag voor een tijdelijke nationale bescherming. Dit kan pas gebeuren na afloop van de nationale fase. Het is de minister die de tijdelijke nationale bescherming verleent. Deze bescherming wordt ook gepubliceerd.

Artikel 10

Dit artikel stelt dat zolang de tijdelijke nationale bescherming van kracht is, de aanvragers moeten voldoen aan de regels vermeld in dit besluit.

Artikel 11

Dit artikel stelt dat de minister een overgangsperiode van maximaal tien jaar kan toestaan.

Artikel 12

Dit artikel regelt de aanvragen die betrekking hebben op producten waarvan de oorsprong zich uitstrekt tot buiten het grondgebied van het Vlaamse Gewest,

Artikel 13

Dit artikel stelt dat de bevoegde autoriteit de registratieaanvraag indient bij het Bureau (EUIPO).

Artikel 22, eerste lid, van verordening (EU) nr. 1151/2012 stelt dat de aanvraag dan bestaat uit: het enkele document, de begeleidende documentatie, een verklaring van de bevoegde autoriteit waar de eerste aanvraag werd ingediend, die bevestigt dat de aanvraag voldoet aan de voorwaarden van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 en een verwijzing naar het in elektronische vorm bekendgemaakt productdossier.

De bevoegde autoriteit stelt daarbij het Bureau (EUIPO) in kennis van alle administratieve en gerechtelijke procedures die tegen haar besluit over de registratieaanvraag zijn ingediend.

Artikel 14

Dit artikel vermeldt de bezwaarprocedure op Europees niveau. Het bezwaar wordt behandeld met toepassing van artikel 25 tot en met 30 van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023.

Artikel 15

Dit artikel stelt dat de wijzigingen van het productdossier op Unieniveau of standaard zijn.

Artikel 16

Dit artikel definieert wijzigingen op Unieniveau als deze waarvoor het enkele document moet worden herzien, en waarvan:

- de wijziging bestaat in een verandering van de als geografische aanduiding beschermde naam of van het gebruik van die naam;
- het risico bestaat dat de wijziging het in het enkele document genoemde verband tussen het geografische gebied en het product ondermijnt, of
- de wijziging leidt tot beperkingen voor het verhandelen van het product.

Alle andere wijzigingen worden als een standaardwijziging beschouwd en vallen onder de bevoegdheid van de lidstaat of het derde land waarin het product zijn oorsprong heeft

Artikel 17

Dit artikel stelt dat de aanvraag van een standaardwijziging wordt ingediend bij de bevoegde autoriteit, die over de ontvankelijkheid ervan beslist.

Dit artikel regelt ook de vereisten voor ontvankelijkheid, de aanpak als de aanvraag tot goedkeuring van een standaardwijziging van een productdossier of het enig document niet afkomstig is van de aanvrager die de registratieaanvraag heeft ingediend, en de verdere procedure inzake goedkeuring en bekendmaking.

Artikel 18

Dit artikel past de regels van artikel 17 toe op de tijdelijke wijziging. Nieuw is naar ontvankelijkheid toe de verwijzing naar de erkenning van de natuurramp of ongunstige weeromstandigheden door de bevoegde instanties of de verplichte sanitaire of fytosanitaire maatregelen die de overheid heeft opgelegd.

Artikel 19

Dit artikel regelt het verzoek tot annulering van een geografische aanduiding, met inbegrip van producenten van het product dat onder de geregistreerde benaming op de markt wordt gebracht. Dit kan gebeuren door iedere natuurlijke of rechtspersoon met een rechtmatig belang of door de minister op eigen initiatief.

Artikel 20

Dit artikel geeft de inhoud aan van het verzoek tot annulering.

Artikel 21

Dit artikel verwijst voor het verzoek tot annulering naar de procedure vastgelegd in artikel 32 van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023.

Artikel 22

Dit artikel wijst de bevoegde autoriteit aangewezen als de bevoegde autoriteit voor de controle.

De bevoegde autoriteit kan de in Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 vermelde controletaken delegeren aan een of meer productcertificeringsinstanties of natuurlijke personen.

Artikel 23

Dit artikel stelt dat de producent die een beschermde geografische aanduiding wil gebruiken, dat vooraf meldt aan de bevoegde autoriteit, samen met zijn naam, adres, telefoonnummer en mailadres. Als de producent zijn productie wil stopzetten, meldt deze de stopzetting vooraf aan de bevoegde autoriteit.

Als vastgesteld wordt dat een product niet beantwoordt aan de gegevens van het productdossier, kan de bevoegde autoriteit bevelen dat de betrokken producent de beschermde geografische aanduiding niet mag gebruiken zolang niet aan de bepalingen van het goedgekeurde productdossier is voldaan.

De weigering van een controle of de verhindering ervan wordt gelijkgesteld met de vaststelling dat het product niet beantwoordt aan de gegevens van het productdossier.

Artikel 24

Dit artikel regelt de manier van uitwisseling van berichten in uitvoering van dit besluit. De uitwisseling gebeurt op niet-analoge wijze. De bevoegde autoriteit bepaalt de te volgen elektronische procedure en maakt deze bekend. De bevoegde autoriteit kan daarbij beperkingen en technische eisen opleggen.

Het tijdstip van verzending en ontvangst van berichten die op elektronische wijze worden uitgewisseld, wordt bepaald door artikel II. 23 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Voor de verzendingen uitgaande van de bevoegde autoriteit, geldt de dag na de dag van de verzending als aanvangspunt van de termijnen die worden opgelegd in het kader van de procedures in uitvoering van dit besluit.

Artikel 25

Dit artikel stelt dat de bevoegde autoriteit optreedt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in de algemene Verordening gegevensbescherming.

Artikel 26

Dit artikel verleent terugwerkende kracht aan het besluit en stelt dat het besluit uitwerking heeft met ingang van 1 december 2025.

De datum van inwerkingtreding van het besluit wordt daarmee afgestemd op de datum van inwerkingtreding van het decreet van (datum) tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten wat zelf is afgestemd op de datum dat Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023, die in werking is getreden op 16 november 2023, van toepassing is, met name 1 december 2025.

Met dit besluit wordt geen afbreuk gedaan aan het gelijkheidsbeginsel of aan de rechten die zijn beschermd door artikel 1 van het eerste toegevoegde protocol bij het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM). Het decreet grijpt ook niet in op hangende rechtsgedingen. Er zijn in het Vlaamse Gewest ook geen aanvragen bekend tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten.

De terugwerking is verantwoord omdat zij onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang. Het bestaan van een geharmoniseerd Uniebeschermingssysteem is van essentieel belang om de rechtszekerheid te scheppen die voor alle belanghebbenden noodzakelijk is en om inbreuken op intellectuele eigendomsrechten betreffende ambachtelijke en industriële producten te voorkomen, zodat de Unie haar belangen beter kan beschermen, ook op internationaal niveau (overweging 6).

Doordat dit besluit uitvoering geeft aan het decreet van (datum) tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten dat zelf uitvoering geeft aan Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 is het voor de rechtszekerheid van belang dat alle regelingen op elkaar worden afgestemd.

Artikel 27

Dit artikel stelt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor de economie, belast is met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Om de budgettaire impact voor de Vlaamse overheid in te schatten zijn 2 factoren van belang: het aantal producenten die een registratieaanvraag van een geografische aanduiding van een ambachtelijk of industrieel product zullen indienen en de wijze waarop de producenten door het Vlaamse Gewest ondersteund worden bij dezelfde registratieaanvraag. Die ondersteuning kan minimaal of maximaal zijn.

Aantal producenten die een registratieaanvraag indienen

Hoeveel producenten van een ambachtelijk of industrieel product een registratieaanvraag zullen doen is vandaag nog koffiedik kijken omdat het ganse proces nog moet worden opgestart.

De administratie Landbouw heeft echter wel ervaring met het ondersteunen van producenten bij het aanvragen van een Beschermd Oorsprongsbenaming (BOB/PDO) of Beschermd Geografische Aanduiding (BGA/PGI) en een zicht op het aantal aanvragen.

Op dit moment telt België slechts 19 geregistreerde landbouwproducten op eAmbrosia, het specifiek online platform dat de Europese Commissie ontwikkeld heeft en waar het dossier en alle communicatie bewaard worden.

Dit is een relatief laag aantal. De bekendheid van het systeem is gering bij zowel consumenten als producenten. De samenwerking tussen producenten verloopt vaak moeizaam.

Aangezien een Geografische Aanduiding een collectief eigendomsrecht is en het opstellen van een aanvraag de nodige inspanning vergt, zijn er weinig voldoende gemotiveerde kandidaten. Het systeem wordt zeker onvoldoende gebruikt als promotietool.

Er wordt ook geen onderscheid gemaakt tussen grote en kleine producenten voor wat de inhoud van een dossier of de procedure betreft. Het kan gemakkelijker zijn in geval van grote producenten die export capaciteiten hebben voor hun productie en die voldoende middelen hebben om de opmaak van het dossier te stimuleren. Echter, de producenten moeten met de administratieve kant niet bezig zijn. Groot of klein, het is voldoende als ze voor de technische inbreng zorgen.

De wijze van ondersteuning door het Vlaamse Gewest

Terwijl de ondersteuning door de Vlaamse overheid van producenten die een registratieaanvraag van een geografische aanduiding van een ambachtelijk of industrieel product indienen vandaag nog niet gebeurt, is dit wel het geval voor de ondersteuning van producenten bij het aanvragen van een Beschermd Oorsprongsbenaming (BOB/PDO) of Beschermd Geografische Aanduiding (BGA/PGI).

Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) ondersteunt producenten bij het opstellen van dossiers. In de praktijk gebeurt dit vooral om fouten te voorkomen. Dossiers of ideeën die geen kans maken op registratie worden in principe door de administratie en in overleg met de producenten afgeraden. De producenten blijven echter altijd verantwoordelijk voor de technische gegevens van hun producten.

Daarbij worden alle stakeholders (andere overheden, beroepsorganisaties) geïnformeerd of ingezet om een dossier op te stellen en de nationale procedure correct te doorlopen. De registratieaanvraag duurt vrij lang. Voor een Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding kan de nationale fase enkele jaren duren. De ervaring leert dat het moeilijkste en het meest tijdrovende deel het opstellen van een dossier is, waarbij de producenten consequent moeten samenwerken. De balans vinden tussen het vasthouden aan traditionele gebruiken en het opleggen van specifieke kwaliteitseisen enerzijds en het ruimte laten voor innovatie, technologische vooruitgang, duurzaamheidsverbeteringen en individuele accenten anderzijds is vaak moeilijk.

Het verdere verloop van de nationale procedure (bekendmaking Belgisch Staatsblad-bezwaarprocedure bij het Agentschap Landbouw en Visserij-beslissing door de minister-mogelijk beroep bij de Raad van State) is voorspelbaarder omwille van de gehanteerde proceduretermijnen.

Op dit moment voorziet de Vlaamse overheid enkel modeldocumenten en begeleiding. Het betreft telkens een zeer individuele aanpak. De begeleiding en promotie gebeurt in principe door VLAM, maar het agentschap is daarin ook betrokken via de Sectorgroep Streekproducten. De opvolging door de Vlaamse overheid is kosteloos voor alle producenten.

Nadat een dossier is ingediend bij de Europese Commissie begint de Europese procedure. Vlaanderen wordt actief betrokken bij de opvolging en communicatie met de EU tijdens het beoordelingsproces. De Europese Commissie heeft hiervoor een specifiek online platform ontwikkeld (eAmbrosia) waar het dossier en alle communicatie bewaard worden.

Binnen de Vlaamse overheid wordt er ondertussen gewerkt aan een online platform waarmee de opvolging van dossiers en erkenningen volledig gecentraliseerd zal verlopen.

Overweging 18 van Verordening (EU) 2023/2411 van 18 oktober 2023 stelt dat de bevoegde autoriteit van de lidstaat waarvan de aanvrager afkomstig is, ernaar moet streven om, op verzoek van de aanvrager, bijstand te verlenen bij de opstelling van het in de verordening bedoelde enkel document, en dit overeenkomstig haar administratieve praktijk.

Besluit

Het besluit is dat, al wordt er gekozen voor een maximale ondersteuning door de Vlaamse overheid, de budgettaire impact op de Vlaamse overheid beperkt zal blijven en binnen de bestaande financiering van het personeel zal worden opgevangen.

De Inspectie van Financiën bracht op 2 april 2026 advies uit. De Inspectie van Financiën verleent een gunstig advies en verwijst naar haar advies GDR/2026001042 bij het voorontwerp van decreet. In dat advies wordt gesteld dat de ontvangsten aangerekend moeten worden op een artikel van de middelenbegroting. Zoals in de nota bij het voorontwerp van decreet vermeld wordt aan het advies van de Inspectie van Financiën tegemoet gekomen door te kiezen voor begrotingsartikel TCO-9TAAZZ-OW met basisallocatie 9TA203. In datzelfde advies merkt de Inspectie van Financiën op dat bij een toenemend aantal aanvragen (die momenteel moeilijk te ramen zijn) waarschijnlijk moet overgestapt worden naar een minimale ondersteuning vanuit de administratie.

Het begrotingsakkoord werd gegeven op 29 juni 2026.

B. ESR-TOETS

Er is geen ESR-toets vereist.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Indien er wordt gekozen voor een maximale invulling van de ondersteuning door de Vlaamse overheid van producenten die een registratieaanvraag van een geografische aanduiding van een ambachtelijk of industrieel product indienen, zal de impact op het personeel toch kunnen opgevangen worden binnen het normaal personeelskader.

Eenzijds zal de begeleiding niet zomaar kunnen worden gestandaardiseerd omwille van de diversiteit van de doelgroep.

Anderzijds duurt het registratieproces om te komen tot een goed productdossier vrij lang en zal het nog enige tijd duren vooraleer aanvragen tot registratie kunnen leiden tot een effectieve Europese bescherming.

Een goed productdossier vereist immers een goede kennis van de markt. Dit alles zal een leerproces uitmaken voor zowel de ondersteunende overheid als de te ondersteunen producenten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het bijgaande voorontwerp van besluit zal na de principiële goedkeuring voor advies voorgelegd worden aan de SERV en de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

en na de definitieve goedkeuring van het decreet tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten en tot wijziging van het AVG-decreet VLAIO zal het advies van de Raad van State worden ingewonnen.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van (datum) tot bescherming van geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van:
 - de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 kalenderdagen;
 - de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 kalenderdagen;
 - de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

Matthias DIEPENDAELE

Bijlagen:

1. het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
2. het advies van de Inspectie van Financiën;
3. het begrotingsakkoord.